

Nikola Tesla

Èovek koji je izumeo dvadeseti veklmao je više od 700 zaštiaèenih patenata i inovacija. Njegovo ime uvedeno je u Dom slavnih pronalazaèa Amerike. Najznaèajna nagrada u domenu elektriène energije zove se Nagrada Nikole Tesle, a dodeljuje je Savet Elektro inženjera - IEEE. Osam amerièkih država (Njujork, Nju Džerzi, Pensilvanija, Kolorado, Nevada, Minesota, Arizona i Indijana) proglasile su Teslin dan rođenja za državni praznik. Tog dana, između ostalog, na svim javnim zgradama mora se istaèi državna zastava, a uèitelji u svim školama jedan èas posveæuju Tesli.

Govorio je mnogo jezika - srpski, engleski, nemaèki, italijanski, francuski, èeški, mađarski, latinski i slovenaèki.

Mnogi današnji obožavaoci Tesle su skloni verovanju da je on „èovek koji je izumeo dvadeseti vek“ i nazivaju ga „Prometej dvadesetog veka“.

Nikola Tesla Nikola Tesla (10. jul 1856-7. januar 1943) je jedan od najpoznatijih svetskih pronalazaèa i nauènika u oblasti fizike, elektrotehnike i radiotehnike. Rođen je 10. jula 1856, u selu Smiljan kod Gospiæa (Austrijsko Carstvo, danas Hrvatska) u srpskoj porodici, a umro 7. januara 1943 u Njujorku, SAD.

Najznaèajniji Teslini pronalasci su polifazni sistem (trofazni sistem), obrtno magnetno polje, asinhroni motor, sinhroni motor i Teslin transformator. Takođe, otkrio je jedan od naèina za generisanje visokofrekventne struje, dao je znaèajan doprinos u prenosu i modulaciji radio-signalata, a ostali su zapaženi i njegovi radovi u oblasti rendgenskih zraka.

Njegov sistem naizmeničnih struja je omogućio znatno lakši i efikasniji prenos elektriène energije na daljinu. Bio je ključni èovek na izgradnji prve hidrocentrale na Nijagarinim vodopadima.

Pošto nikada nije obraèao mnogo pažnje na svoje finansijsko stanje, umro je u svojoj 87. godini, siromašan i zaboravljen.

Jedini je Srbin po kome je nazvana jedna međunarodna jedinica mere, jedinica mere za gustinu magnetnog fluksa, Tesla.

Zanimljivosti

- Tesla je izabran za „osobu godine“ 1931. od strane amerièkog èasopisa Tajm.
- U svetu filma postoji nagrada koja je nazvana po Nikoli Tesli - zvanièni naziv: Nicola Tesla Award in Recognition for Visionary Achievements in the World of Digital Technology and Sound. Nagrada se dodeljuje ljudima koji su postigli izuzetne rezultate u polju filmske tehnike. Do sada su je primili: 2005. - Džeri Luis, 2004. - reditelj Džejms Kameron, 2003. - reditelj Džordž Lukas, Sten Vinston...
- U Beogradu postoji elektrotehnièki institut „Nikola Tesla“, osnovan 1936. godine.
- Univerzitetska biblioteka Univerziteta u Nišu nosi naziv „Nikola Tesla“.
- Najpoznatija elektrotehnièka škola na Balkanu, u Beogradu, takođe je ponela ime slavnog genija ETŠ „Nikola Tesla“.
- Dve termocentrale u Srbiji su nazvane „Nikola Tesla A“ i „Nikola Tesla B“ u èast Tesle
- Aerodrom u Beogradu se zove Aerodrom „Nikola Tesla“.
- Akceleratorska instalacija u Institutu za nuklearne nauke Vinèa nosi naziv „Tesla“.
- Tokom postojanja Republike Srpske Krajine je univerzitet u Kninu nosio naziv Univerzitet „Nikola Tesla“.
- Arhivska građa iz Tesline zaostavštine, iz Muzeja Nikole Tesle, je na osnovu odluke generalnog direktora Uneska, Koiaera Macure, 16. oktobra 2003. godine upisana u registar Uneska Pamæenje sveta.
- Amerièki hard rok bend Tesla je nazvan po našem nauèniku kao izraz zahvalnosti što im je omogućio struju, bez koje ne bi postojale ni elektriène gitare.
- Godine 1975. njegovo ime uvedeno je u Dom slavnih pronalazaèa Amerike.
- 10. jula 1990. godine u amerièkom Kongresu je proslavljen Teslin rođendan. Na sveèanosti su govorila devetorica kongresmena i senator Karl Levin iz Mièigena. Takva èast u amerièkoj istoriji nije ukazana ni jednom amerièkom nauèniku, èak ni Tomasu Edisonu niti Aleksandru Grejama Belu.
- Nikola Tesla se nalazi na popisu 100 najznamenitijih Amerikanaca (100 Greatest Americans - Discovery Channel).
- Postoji nebesko telo, asteroid, 2244 Tesla kome je ime dao astronom Milorad B. Protiaè.
- Nils Bor je jednom prilikom rekao: Teslini genijalni pronalasci duboko su uticali na èitavu našu civilizaciju.
- Amerièki inženjer i profesor B.A. Berend 1921. godine u svojoj knjizi je zapisao: Tesla nije ostavio drugima ništa više da urade. Kada bismo iz industrije isključili rezultate Teslinog istraživaèkog rada, svi toèkovi te industrije prestali bi da se okreæu, naši tramvaji i vozovi bi stali, naši gradovi bi bili u mraku, a fabrike mrtve i besposlene.
- Tesla se hranio isključivo vegetarijanskom hranom.
- Èuveni Muzej voštanih figura Madam Tiso, njujorški ogranak slavne londonske kuæe, priprema figuru Nikole Tesle u vosku i postaviæe je pored Aleksandra Bela, pronalazaèa telefona.
- Dok je sedeo pred jednom kafanom sa nekim svojim mladim prijateljem, usred razgovora, otmeno odevene gomile, naišla je jedna ljupka, divno obuèena mlada žena sa moderno oèešljanom crvenom kosom u kojoj je Tesla odmah prepoznao Saru Bernar, slavnu francusku glumicu. Božanstvena Sara prošla je sasvim blizu njegovog

stola i kad se udaljila korak-dva, ispustila je vrlo značajno malu čipkanu rukavicu. Tesla je u tren oka skočio. Dohvatio je maramicu i, držeći je u drugoj ruci, poklonio se duboko i pružio maramicu lepoj tražetkinji, rekavši: Gospođice, Vaša maramica! I ne pogledavši ni za trenutak u njeno ljupko nasmevano lice, vratio se na svoje mesto i nastavio razgovor o svojim ogledima!

- Iako su mnogi umetnici želeli da im Tesla pozira za portret, on je to gotovo uvek odbijao. Jedino je slikarki i princezi Vilmi Ljvov-Parlagi 1916. godine za rukom da ubedi Teslu da joj pozira. Svi ostali Teslini portreti rađeni su prema fotografijama. Tesli se nije dopalo osvetljenje u ateljeu i sam je načinio aranžman svetiljki čija je svetlost filtrirana kroz plavo staklo. Tako je nastao portret u tehnici ulja na platnu, poznat pod nazivom Plavi portret, koji je reprodukovan januara 1919. godine u časopisu Električni Eksperimenti kao ilustracija uz Teslin autobiografski feljton Moji izumi i 20. jula 1931. godine na naslovnoj strani časopisa Tajm. Nije poznato gde se ovaj portret danas nalazi.

- Tesla je samo jednom izrazio želju da neki umetnik izradi njegov portret. Godine 1939, 18. avgusta, uputio je tim povodom svom prijatelju, poznatom jugoslovenskom vajar Ivanu Meštroviću telegram u Zagreb. Meštrović je sticajem okolnosti izradio Teslinu bistu tek 1952. godine. Odlivci ove biste čuvaju se u Muzeju Nikole Tesle u Beogradu, u Muzeju Like u Gospiću i u Tehničkom muzeju u Beču.

- Umetnica Marina Abramović snimila je 2003. godine u Muzeju Nikole Tesle u Beogradu video-instalaciju Računajte na nas i Računajte na nas II, koje su inspirisane životom i delom Nikole Tesle.

- Dejvid Bovi - legendarni britanski muzičar, tumači ulogu Tesle u filmu Prestiž (2006), gde nastupa zajedno sa Hjuom Džekmenom, Kristijanom Bejlo, Majklom Kejnom i Škarlet Johanson. Prestiž je režirao renomirani britanski reditelj Kristofer Nolan.

- Američka kompanija Tesla motori je najavila proizvodnju električnog sportskog automobila Tesla roadster za polovinu 2007. godine i unapred prodala prvih sto komada.

Citati Ako budem imao sreće da ostvarim barem neke od svojih ideja, to će biti dobroinstvo za celo čovečanstvo. Ako se te moje nade ispune, najslađa misao biće mi ta da je to delo jednog Srbina. (Nikola Tesla u vreme posete Beogradu 1892. godine). Ja sam, kao što vidite i čujete, ostao Srbin i preko mora, gde se ispitivanjima bavim. To isto treba da budete i vi i da svojim znanjem i radom podižete slavu srpstva u svetu. (Nikola Tesla, 2. juna 1892. godine u govoru studentima Velike škole u Beogradu). Ponosan sam što sam potekao iz zemljoradničkog viteškog naroda, koji je u neprestanoj ljutoj borbi za svoje ideale i evropsku kulturu zadužio Evropu i svuda zaslužio čast i poštovanje čitavog sveta, naročito velike Amerike. (Nikola Tesla 1936. godine u otpozdravu Udruženju jugoslovenskih inženjera i arhitekata, koje mu je uputilo čestitke povodom 80. rođendana).

Opisuje o Teslinom životu, stvaralaštvu, priznanjima, otkrićima...

<http://www.tesla-museum.org/>

http://sr.wikipedia.org/sr-el/Nikola_tesla